

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 23, 24, 25, 33, 52, 67, 70, 72, 74, 75, 76, 95, 99, 109, 112, 123, 124, 126, 133, 134, 135, 139, 141, 150, 158, 160 IR 161 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 81, 51, 101, 148, 182, 214, 218, 220, 236, 286, 308, 310, 317, 319, 323, 324, 375, 385, 422 IR 4301 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ ĮSTATYMO NR. I-480 371 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS IKITEISMINIO ADMINISTRACINIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1031 4, 7, 9, 11 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 111, 117, 121, 123, 124, 175-1, 604, 605, 6241, 640, 644, 648, 657 IR 679 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 573, 574, 577, 585, 609, 616, 620, 622, 624, 637, 646 IR 647 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 8, 14, 18, 20, 27, 30, 31, 34, 35 IR 364 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-840 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. I-2237 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 1.73, 2.44, 2.49, 2.66, 6.166, 6.228-7, 6.228-14, 6.901, 6.991 IR 6.993 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAŠTO ĮSTATYMO NR. VIII-1141 7 IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 PAPILDYMO 441 STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ANTSTOLIŲ ĮSTATYMO NR. IX-876 431 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO NR. I-2882 PAPILDYMO 341 STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ĮSTATYMO NR. I-599 PAPILDYMO 41 STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTATYMO NR. VIII-1708 17, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-950 13, 17, 18 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1826 24, 27 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IŠ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1524 12, 13, 14, 15 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP NR. TAP-19-893) (TAIS NR. 18-7981(4))**

2019-06-27 Nr. NV-1858

Vilnius

Projekto rengėjas: Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija

Projekto tikslas: Įteisinti dokumentų siuntimą per vieną elektroninį langelį valstybės mastu ir padidinti viešojo sektoriaus efektyvumą modernizuojant ir skaitmeninant procesus

Dabartinė situacija: 2015 m. rugpjūčio 26 d. LR Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 914 „Dėl Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, kuriuo nustatė, kad Vyriausybei atskaitingos institucijos ir įstaigos nuo 2016 m. sausio 1 d. **privalo vietoj korespondencijos siuntų vienos kitoms ir kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims siųsti tik elektronines siuntas** per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą (toliau – NESPIS). 2016 m. vasario 3 d. Susisiekimo ministras įsakymu Nr. 3-44(1.5 E) patvirtinimo Elektroninio pristatymo paslaugų teikimo taisyklės, o 2016 m. gegužės 9 d. Informacinės visuomenės plėtros direktorius įsakymu Nr. T-29 patvirtino

Elektroninio pristatymo paslaugų skaičiavimo metodiką ir elektroninio pristatymo paslaugų įkainius.

Šiuo metu prie NESPIS yra prisijungusios **4373 institucijos ir įmonės** (sąrašas atnaujintas 2019-06-10) ir **106 433 fiziniai asmenys**. Per mėnesį iš viso išsiunčiama apie **80 tūkst. siuntų**.

Projekto esmė: Sukurti galimybę asmenims oficialiai kreiptis į viešojo sektoriaus subjektus **per vieną elektroninį langelį**. Sumažinti viešojo sektoriaus subjektų problemas informuojant asmenis, o asmenims kreipiantis į jas. Teisinis reglamentavimas keičiamas iš **esmės**, nustatant, kad elektroninis susirašinėjimas tarp viešojo sektoriaus subjektų ir asmenų naudojant NESPIS yra **prioritetinis**. Siekiama efektyviau teikti viešąsias, administracines ar kitas paslaugas.

Siūlomi šie esminiai pakeitimai:

1. Projektas įteisinti asmenų susirašinėjimą elektroniniu būdu per NESPIS, realizuojant vieno elektroninio langelio principą bei nustatyti NESPIS prioritetinį naudojimą.

2. Sukurti teisinės prielaidas, kad viešojo subjektų susirašinėjimas su asmenimis pirmiausiai būtų vykdomas elektroninėmis priemonėmis, o jei asmuo jomis nesinaudoja elektroninė siunta atspausdinama ir pristatoma fiziniu būdu.

3. Viešojo sektoriaus subjektai ir asmenys elektroninius dokumentus pasirašys **kvalifikuotu** elektroniniu parašu.

Planuojama, kad **papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės**, kadangi NESPIS sistemos tvarkytojas įgyvendins techninius sprendimus, kurių kaina bus įskačiuota į paslaugos tarifą.

Derinimas: Projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Valstybine mokesčių inspekcija prie FM, Nacionaline teismų administracija, Generaline prokuratūra, Konkurencijos taryba, Ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos administracinių ginčų komisija, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos Seimo kontrolierių įstaiga, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Joniškio rajono savivaldybės administracija.

Lietuvos antstolių rūmų, Lietuvos notarų rūmų, Lietuvos advokatūros, Generalinės prokuratūros, Vidaus reikalų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos, į kurias atsižvelgta **iš dalies arba neatsižvelgta**, įvertintos derinimo pažymoje.

Per nustatytą terminą išvadų **nepateikė** valstybės įmonė Registrų centras.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektai prisidės prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.1.4 papunkčio „Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas ir valstybės informacinių sistemų modernizavimas“ 8 veiksmo „Viešojo sektoriaus efektyvumo didinimas, modernizuojant ir skaitmeninant procesus: visų valstybinių institucijų naudojimas elektroninių dokumentų sistema, užtikrinant, kad visi viešojo sektoriaus dokumentai būtų siunčiami e. pristatymo sistema“ įgyvendinimo.

Dalykinio vertinimo išvada: Siekiant užtikrinti Projektų tikslų įgyvendinimą, teikiame šias pastabas ir prašome pateikti informaciją:

1. Kiek per metus (pvz. 2017, 2018) skiriama NESPIS lėšų palaikymui ir plėtrai? Kokie šiuo metu yra NESPIS finansavimo šaltiniai?

2. Numatoma, kad papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, nes bus įskačiuota į paslaugos tarifus. Visų teikiamų NESPIS elektroninių paslaugų apmokestinimas **nėra suderinamas su skatinimu** naudotis elektroninėmis paslaugomis. Iš Projektų nėra neišku kokios paslaugos bus apmokestinamos, o kurios bus teikiamos nemokamai. Šiuo metu kitos elektronines paslaugas teikiančios informacinės sistemos, pvz. Mano VMI, SODRA, ePolicija, eNotaras institucijų susirašinėjimą su asmenimis **neapmokestina**. Turi būti įstatymiškai nustatyta kokios paslaugos ir kokiems subjektams jos bus teikiamos atlygintinai arba neatlygintinai.

3. Nustatant paslaugos tarifus, turi būti tvirtinama NESPIS paslaugų **tarifų skaičiavimo metodika**. Turi būti įstatymiška nuostata, kad minėtą metodiką tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Išplėtus viešojo sektoriaus subjektų ratą, kuriems privaloma naudoti NESPIS, turi būti iš naujo tvirtinamos NESPIS elektroninio pristatymo **paslaugų teikimo taisyklės**. Turi būti įstatymiška nuostata, kad minėtas taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Papildyti Aiškinamojo rašto 11 skyrių visais reikalingais įgyvendinamaisiais teisės aktais ir nurodyti **kas ir kada** juos turėtų priimti ar pakeisti.

6. Ar esama NESPIS techninė infrastruktūra ir programiniai sprendimai, **leis užtikrinti** planuojamų naudotojų ir siuntų apimčių nepertraukiamą paslaugų teikimą ir funkcionavimą ? Jei trūksta techninių pajėgumų, nurodyti kokios lėšos reikalingos ir iš kokių šaltinių bus finansuojama ?

7. Numatyta pagal poreikį **kurti integracines sąsajas** su kitomis informacinėmis sistemomis, pvz. Antstolių informacinė sistema, eNotaro informacinė sistema. Kas finansuos planuojamų integracinių sąsajų realizavimą ir iš kokių finansinių šaltinių ? Iki kada turi būti realizuotos visos reikiamos integracinės sąsajos ?

8. Siekiant, numatyti, kad viešojo sektoriaus subjektai **nekurtu besidubliuojančių** elektroninių sprendimų skirtų susirašinėjimui su asmenimis ar tarpusavyje, tikslinga įstatymiškai įpareigoti elektroniniam susirašinėjimui tarp viešojo sektoriaus subjektų ir/ar asmenų naudoti NESPIS **realizuotą funkcionalumą** bei numatyti **privalomo naudojimo bei integracijų realizavimo laikotarpį**.

9. Numatoma, kad asmenys ir viešojo sektoriaus subjektas gali teikti informaciją pasirašytą tik **kvalifikuotu** elektroniniu parašu. Atsižvelgiant į kvalifikuoto elektroninio parašo naudojimo sudėtingumą ir mokestinę naštą, tikslinga nustatyti nuostata, kad viešojo sektoriaus subjektas ar asmuo, galėtų teikti informaciją naudojant **elektroninio spaudo** arba **elektroninės atpažinties priemonės**, esant tam tikram viešosios ar administracinės paslaugos pobūdžiui ir juos numatant teisės aktuose.

10. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu NESPIS prisijungę apie 106 tūkst. fizinių asmenų, pateikti informaciją, kaip bus **skatinamas fizinių asmenų** prisijungimas prie NESPIS tikslu susirašinėjimui naudoti elektroninius dokumentus. Įvertinti ir pateikti išvadą, ar tikslinga būtų įstatymiškai numatyti privalomą prisijungimą prie NESPIS.

Siūlome Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai pateikti prašomą informaciją, teikti Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Strateginių kompetencijų grupės vyriausiasis patarėjas
Augustinavičius

Vaidas